

138
1911 12

7-5-11 13

საქონლი
სამართლი

ბ. ა. მ ა შ ვ ი

ნ ე გ ა ზ ე პ ი

საქართველო
შრომალი.

დეკემბერი.

№ 24

1911

რელიგიური მიზანები
მისამართის მიმღება.

ధంబార కో:

I — శ్వరంతి	1
II — తంబార కాలం,— ఇద్దిం న. మంగింజులిని	3
III — ప్రపాఠ రా గుప్తా తెంబిన బ్ర., — న. గారంజులిని.	6
IV — తాతారా భ్రగాణ్యేత్ర్య,— (ఫాక్సిస్ గ్రంథం), — న. తామిరంజులిని.	12
V — డాయాపు డా మేలిన,— (ప్రథమంతిని) — న. శినొమ్మిలిని.	18
VI — దామిమట్టుకుప్ప,— (ఘర్షణ్ణుగుణం) — డ. కూడాదురినిని.	20
VII — తోప్పిలిన గుర్తా,— స్క. లంగర్తమ్మునినిని.	23
VIII — గాసారంగంబి, శంకాలు, ర్యోప్పిని డా ఎల్సెని	24

ప్రఫుల్హిని, గుణాప.—మిశ్చ. న. లంగసామ్రాంబిని, మంక్రమ్మిని జ., నికి, సాంలిన నె. 5.

განვ.
ცაგენტის
უნიკატი
N-78.

ვილიონი 20-VII.

№ 24

დეკემბერი, 1911 წ.

3724

მიმღება, — სურ. ელსონია

შინაარსი:

I — დაიჭირეს, — სურ. ეფსელეისა. 1

II — თამარ ქალი, — დექტი შ. მდგიმელისა 3

III — ციცამ რა იცოდა შობის ხე, — მ. გარეულისა. 6

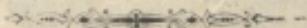
IV — პატარა მეგაზეთე, — (დასასრული), — პ. თამრის შემდეგისა. 12

V — ბაყაყი და მელი, — ეზოშისა (თარი), — ს. ქანშაბეგისა. 18

VI — დამიშტკიცე, — (ფრანგული) — პ. ჭაბარისა. 20

VII — თოვლის გორა, — ქა. დორისქავნისმასა. 23

VIII — გასართობი, შარადა, რებუსი და ალბა 24

თამარ-ქალი.

(ჩემს თამარს).

აცი-ფეცობს თბილ-ქალი,
კარასძეით ტრიადშია,
უნდა მორთოს დედოფალი,
დღეს სულ იმის ტრიფიდშია.

სწორედ იუთ გართვაზე,
საკურავს რომ მიჰეთ სელი,
კბია უნდა გამოკანკლის
კოპტია და მშექნერი.

გულში ამინის: კიდევ დროა,
კერ არ არცის გვიძნით,
კრთი კარგა უნდა მოყრთო
სემი ადამიანით.

სოქებ და კიღეც შეასრულა
 დანაქტდი, დანაპირი,
 საუცხოოდ გამოაწეო
 კაბა-სარტყელ-გულის ზირი.

ტახტზედ დასკა დედოფალი,
 აუგარა, ჩაუგარა,
 და, რომ ნახა ჩაკვანწელი,
 ციბრუტიუით დაუგარა.

თავი მოსწონს თამარ-ქალსა,
 მეტის-მეტად შიათულობს,
 მალ-მალ ჰქოცნის დედოფალსა,
 მაცხოვართხ მოციქულობს:

ქრისტე, დღეს სომ შენი დღეა,
 ჟელასხთვის სანატრელი,
 მშეიდობაში მოახმარე
 ნემს დედოფალს კაბა ჭრელი.

რა გენა, ტიტლიკანა მებადა,
 არა ჸქონდა ტანთსაცმელი,
 ნე შემრისხავ, თუ ამ დიღით
 შენ საკმრავს მიუხავ სელი.

ბარემ დედაც ბეჭრს მიჯაურდა,
 მიძრიალა, მიტატანა,
 მაშ, რა მენა, ფარჩეული
 მამამ გვიან მომიტანა,

ରା, ତୁ ରାନ୍ତ ଏହି ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାଗବତ
 ଧ୍ୟାନ ମେ କ୍ଷେତ୍ର ଧ୍ୟାନକୁଳ,
 କେବଳ କ୍ଷେତ୍ର କ୍ଷେତ୍ରକୁ ଧାରିବେଳର
 ଏହି କ୍ଷେତ୍ରକୁ କ୍ଷେତ୍ରର ତ୍ରଯାଳି!

ପ୍ର. ପ୍ରଥମ ପ୍ରଥମ ପ୍ରଥମ
ପ୍ର. ପ୍ରଥମ ପ୍ରଥମ

ପ୍ର. ପ୍ରଥମ

ცოცამ რა იცოდა უობის ხე.

თელი დღე გაბუტული იქო თინას ციცა-
ქს რეა თვეებ, რაც გაჩნდა ქვემანაზე, ასწოვს,
თველი პირებული სამშარეულოძი გაასილა.
შეე და ქვემოერებია, რაც აღუქსას სამშარე-
ულოძი ძეიძლებოდა დაწახა, იქ ნახა პირ-
ებული დ. აღუქსას ლოკინზედაც წამოსჭავულს
ქსმოდა შაბრეული რაღასაც ილანძღებოდა. ციცას დედას—
დიდ სატაველ გატას სწევლიდა: „ამ წეველმა გატამ ლოკი-
ნი გამიფეხს. ქუსტები აქ დაუკრია. ასლა როკორ უნდა ჩაუ-
წყვ შიგათ.“ ისიც ასწოვს, თუმ შატარი და ჰევზნდა, ისეთი
დამაზები იუნენ, ისეთი, რომ თყველი უპოულს ჰერას ჭიბებუ-
და; ერთს უბედურსა და მაგს დედეს შემოიხარა სამშარეულო-
ში ერთი ჰევბერთეული გატა, დაავლო პირი ერთ ციცუნისა და
წიაღ-წიაღით გაარისხინა. დედა იმ ღროს არ იქო შეიძლება-
თან. როდესაც დაბრუნდა, ბეჭრი იცა თავში, ბეჭრი იტრია,
იჯავლასა, მაგრამ რას გასდებოდა. ესეთივე ბეჭრი ეწია მეორე
ციცასაც. კიდაცევები ლაპარაკეობდნენ: „სადადმა გატამ ქუსტები
დაიტაცათ.“ მერე მოჰქონდეს ხელი ციცას და სასადილო
ოთახში შეივანეს. იქდან შატარი თინაშ გადაუცვდა ბინა.
თავის ოთახში შეივანდა და თავისებ საწოლოთან მოუწეო სა-

ძინებული; იმ დღიდებან დღი მეტობრებთ გახდენ თესე-ფლიას ციცა.

დილით ჩაუქმებდი, პერანგზე დაუცემოდ თავსე, აიგაბნდე ხელში კატას და უალერსებდ, ლოგისში იწენდა, კომბეჟ-ბოდ. რეზინის პარარა ბურთს ფეხებში უკორებდ, ციცაც კამალებული დასდევდა. ფეხებში რომ მოუქენეოდ, დასტოდ, თალის სცენა; მართლია, ციცა კოლგ-კი გააგრებდ ცორ-ტორ, თავის ფინის დაუტევდო ხოლმე ციცას, უსისინებდ, მაგრამ აქეე გაუჩნდებოდ თიხა მოსარჩდედ. არა ერთსელ მოსულდობა გაერდებოდ კოლგს ფინის, თიხასაცან ციცასითხ კადნიერ ხემროვისათვის. ამნარბე მიდიოდ დრო და ქმი. ზაფხული სოფელში გაატერა. მოუდი დღები მძღად საბორიში ჰკორა ვდ თიხა, მინდვრის ფეხილების ჰკრებდ, კონებს ჰკრდე-და, პეტელების დასდევდა. ციცაც იმსითხ იქო და სულ ეირძმა-ლი გადადოოდ: ჩიტებს დასდევდა, მერცხლების ელოშენებოდ, წიწილებსაც დაურბენდ სანდისსან, კოთომ აყროსობდ, მაგრამ თვითონ უფრო უძინოდ ჭრელის კრუხის, კარი წიწილებს და კრუხის ციცასი. თავსე სადიორაბი გამურონებს მასინმედ-მა ბატებმა. მართლია, თიხა უჯადებდებოდ: „როგორ უნდა გაგოცო მაგ ცუნებმი, რომლითაც იმ სამაგლ თავიბს იტე-რო.“ მაგრამ რა კენა, თუ-კი სჯული და ძაბათ თავიბის ჰკრდს აყდლებდა? კერ იქნა და კერდ, კერ მოამსდნ. სოფლი-დებ იტევ ქლექში დაბირენებს. ჸო და, დიდ, ბმ რეგ თავის გამნეულობამ, რაც თავი ასიავს, არ კოვილა ქმოჩეულა, არ კოუილა დღე და საბთო, რომ თავის საკვარელ, თმა-ქოსირი თიხის ციცა დაფიტებოდეს, მხოლოდ დღებანდელი დღე, არ იცის, რას მითწეროს. დალიდინკე პრაფინ არ მიაქცია უკრდ-დება. კველა თავის საქმით იქო გაროელი, ბატების ჩაცეს საგრძელ ტანისამოსი, დედის განებნენ, სიდდა; მიუმურებოდ-

ნენ, ციციმ ფანჯრიდან გაძლევნა თვალი; უზლიძი ჩასილენტი მასთა
სადღარ გასწოეს. მოსმისახურების სად ეცდოთ მისოფის? ნა-
დევნებს მოთვალ ციციმ პარაზიტი გული. დღემდის ბაზის ჩასი-
თისამ როგორდაც შეერთეს უფაფა იკრძნო თავისა. „ეჭ, მართა-
დი უთქვამო არაკი, მეღდის მეღდის ტებეც არ უნდა დაწესო-
ოს;“ მაგათ გადატკიდე რამდენი სახია დაჭიუიშე საწევდი
დედა-ხემი და სამსარუელის აღარ პატერებიდებო. ეს კი გარე ი
კალდო; აქათ და სადღარ მიუდიყორთო, ზედაც აღარ მემოსე-
ლები. გაიფიქრა და ცრუმლ-მორული თვალები გაუმტერა ფან-
ჯრის; ქუჩასი აიასხაირი საღასი ირუოდა, კიდა კიდა მი-
სდებედ, ქუცოთ ქათის, მიდიოდნენ მდიდრები, დარიბები,
ქალიბრობები, შეარეულები. შეარეულების კალათები მიჰქონ-
დო სახოგძირთ სავსე. რა არ იქნ შეგ? ინდური, ქათმები,
ბურგაც და ათასი რამ. ხმირად კვებელორელი სასიცის სექტის კა-
ბარეულებენ სოფებ მის თვალების. გაცრეცილი დეპმინის დგე
მოწევნით გამოიურებოდა, თოვლი წერილი იყრიცდებო-
და და ათეთოუბდა დედ-მიწას, მაგრამ გაცის უხი სეღად სოე-
დავდა და აქცევდა წელ-ტალასად. ცოლი. ფანჯარში დაცუ-
სებულ ციცისაც წისციუბოდა ცხვირის წერი. გოგო და გაძ-
ერთ თაბაქის ბლაბებენ, კველაფერის სწერნდებენ, რა-
დაც სამსახური იქნენ. ციცის კერ გაეგო და უმირდა, რა
ძმისებოთ. აი, წამოდგა ზედახნით, გათარა თაბაქი, სამსა-
რეულობი მეუიდ, დედა მოათვალიერა, მაგრამ იქ არაფინ და-
ხვდა: არც დედა, არც ალექსი და არც მისი კალათი. ალბად
ისიც სადღარ წისელით, იფიქრა, და სარმაცად შემობრენდა
სახლი, მიებოთ საფარის თავი და მიემინა. სამუადღევს
დამფრთხელით წამოვარდა ხეჭე; გულ-გაბეჭოჭილის ასე კვთხა,
ქავების დიქციო, სახლი კრო კირილი და ალიბ-კოთი ად-
გა! ჯედავს, ქალიბრობი დაბრუნებული, თინა და კოლაც, კი-
დაც პურტნიანი მუმაც ახლაჭო. გენაციათ, ეს რა კვებერთევება

სე მაუტანით, სომ არ გაგივებდ ქალბარონით? კოლოფები,
ჯარებელი კოლოფები შემოჰდებს. ერთი ამათ შესხვოს ქა-
ცმა, რა ამბავი აქვთ! ტუთხეძი დასდგებს, გარს უფლისს, ათვა-
ლიაურებენ. ამ ტუთხეძა თინას უკურვი, რა კოლებია?! ცოცა
უსხებდებაც ქხლობოთება, მაგრამ ზედაც აჩარ უკურვის. მთელი

მისი განები ას ნაძვის სეს აქეს მიაწოდილი. ბატონიც მო-
ვადა. ეს სე იმძიაც დაბობლევერ, მოიწონა, სიამოუნებით
კიდევის, ბატონიც დაწეოსნა ჩა ჩამულებრივ თავის თათხმი
შეიკვება. სხვაიც შობის გადა, ბინდმა მოიცეა არე-მარქ,

თინას ცალი თვალი ეეინიფით წამოჭიმულ შეუანე ტატეპის სიკავ სისქნე უჭირავს. გერ ისტენებს, ცუკაგს, აღარ ქმის ციცას ხრუტუნ, ციცა ისევ გაიძურა და კიდევ მიწვა ტახტის თავ- ძი. მოსწეონდა უფლა მ ფუსფუსის უკრუბა, მოქნარება და აწებინა და ისევ მიემინა.

ნამუადმევს უკრად გამოედევიძა, მოული სახლი მიწენა- რებულიურ, მხოლოდ დიდი „ლამპა“ ისევ ისე დადგრძელებდა, გამდელი ქემოდიოდა სამხარეულოდან, ქემოქონდა სახედლი- ოდ დამხადებული ქემწვა-მოხარულები, დიდ განჯინაძი იხ- ხავდა. საჭმელების სენმა აღბად მარა აღუძის ციცას და სწო- რედ ამან გაბადვიძა. ციცას გააზმორა, წელში გაკრძელდა, გაიძმუნა, ულყაძები დაწერინა, ტახტიდან მაკიდან ე გადასტუ- ნდა, ოთხი მოათვალიერდა, გაასესნდა თავისი მოჯამრე, მის- თვის გამოუცნობელი ხე და ამრენით გაასევდა იქთა. მაკრა- ახლა ჟერ დარჩა თვალები.

— ერთ, ქავნის საკურეულებავ, ეს რა ეისილე! — შესძა- ხა ციცამ: — ნუ თუ ეს კაბლუცად მორთულ-მოკაზული, პატარ- ძალიყით გამოპრანებული ის უმნი და ჟერებულებულ ხეა, წე- დან რომ შემოათრიებ? ასეთ რა არ არის ზედ? წითელ ლო- ებ ქამლები, ლამაზი ფრთხოები, ათასნაირი სილი, თქ- როს გაკლებს ბეჭურიალი გადასის. გეოთევათ, ეს რა ქავნის რევსები ჟრეფია? ვის უნასაქი თევზის ხეს სიძრელი? გურ ჟებერთეულა მამალი, ესეც დებადი პატარდ წიწილებით, ბაქ- ეიც-კი აცოცებულა, პენალებთ, რანაირი ფერი აქვთ? რატომ ასე ბრტყელობენ, როგორც ბატონის საბორი!. ეს რა და- კრებიდა ქადაღდი შემოუვლით? სახოლები რაღად ჩაურტყა- ბო მტოვს შორის, აღბად ასე უნდა, ფიქრობს ცაცა და უკლ- მიდებინედ ბოგალიერებს ხეს!... , აჯანყებებ, ეს თოვე-მოდეულებული სალფათი გიდახს ისდევს! — გურდებული გამოსდგომია. ჟერ და- წევდი, ჟერა... მოაცათ, ეს უნდა არის? ციცას გუდი შეუძა-

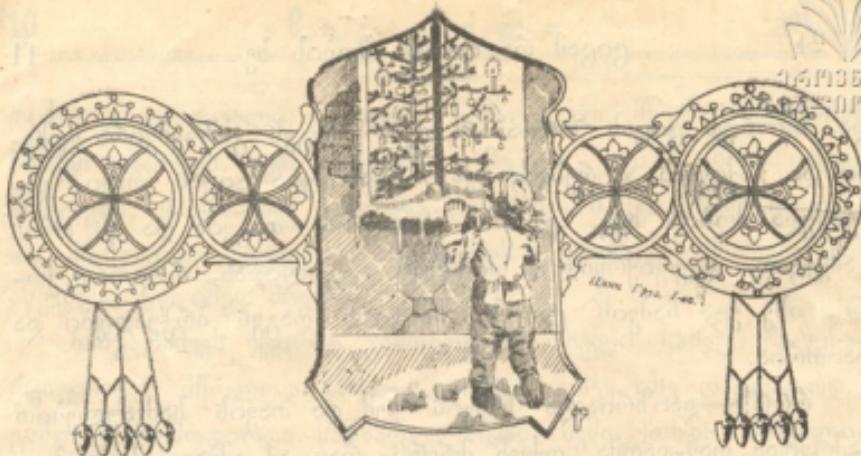
საქართველოს
ეროვნული ბიბლიოთეკი

და. სწორედ ციცების პირდაპირ თეთრ თბილ გამოემვირა აუქსელია
და და გაქცევის აპირებდა; აქ-კი დაბატიშვილ ციცების თავი, და-
ბატიშვილ მობის ხეც, ეტონა მიხდვრის თბილ და ეს მოის
გამჭვიდო. დაუფიქრებდად მისწერდა ადგილიდან, როგორც ქო-
რი, ისე ეცა სამკის ტოტი, ჩასჭიდა თბილის ბრჭყალები და
დაითრია.

რორ! — დაიხრითდა ნამკის ხემ და თბილის სამჭერებით
წამოვიდა თავ-დაღმა. თქვენ მტერს, რაც აქ ამბავი მოხდებო-
და, რომ განჯიხისათხო მდგომ გამდეღს ხელი არ მიეძველე-
ბინა და არ გადაერჩინა დამსხურევისაგან იმოდენა ზისლუ-
ზისილი. გულ-გახეთქილი ციცები გავარდა კარძი და თვით
მობა დღესაც-კი არ შემოჰერობდა სახლს, სანამ ისეთ შეტ-
ბარძა არ გაიხსენა, არ დაუკავშა და სახლი არ შეიუფანა.

მ. გარიული.

პატარა მეგაზეთე.

(დასასრულო).

ერე, მერე, ძიამბე, ბიჭიკო, რას
კეშხბნება შენი დაბ, როგორი შე-
ბის ხე მიუიდეო? — ექითხებოდ მო-
ხუც, ქიმი ქადაქის საბუღალტო-
ზი ჯარბრივ გაბროს, რომელიც შელს ქვემ მოუთლილი აქ
მოუყვანდა.

— როგორიც ედიბურიძისნთ აქვთ!

— ედიბურიძიანთ დიდი შობის ხე აქვთ?

— ისინი ჩვენ უქვითა სცხოვრობენ და დიდი ხე ექნე-
ბათ! — მისუსტებულის ხმით ებდესებოდა გაბრო, რომელიც
ოფენც საბიძისო არაფერი სტანციად, შეიღოდ მაღიან-კი იქ
შემინებული.

— თქმან-კი არ ბშენებათ — ექითხებოდ ქიმი, რომელი-
ც სურდა დედის მისელბრძის გაერთო ბაჟშეთ.

— 808, 80 ბათნები, — დაღმოქმის ქილომეტრ დაწყებული ბრძოლა.

— რატომ არ ბეჭებოთ? — არ ქვეყოდს კინო და ცდე-
ლობდს სიღვარა გამოიწვია პატირ.

— ეს როდ არ მომსედვიდა — გვექნებოდა. ფულს კიძოვ-
ნიდი, ხვდლ მეტ კაცების გაფეიდდი. იქნება ერთი „დედა-ქნაც“
მყერება, თორებ ჩემსა ტოლეჭის კვედაშ კითხვა კარგად იცი-
ან, — განაგრძო ბაზრობ.

— რამდენიმე წლის ხარ?

— ଅତିକ୍ରମ ହେଉଥିଲା.

— მერე აქვთის წერძ-კონტაქტი როგორ უკრ ისტაციები?

— զո՞ն մեկնայլուց? մամ առ մյացն զա քյամեմո ինչո՞ն վաճառեմ մուսակ տեղուոց, ի՞ո՞ն ևս եսոցն մայուսցա!?

— არა უძალს-რა, — დაუგვებდთ დაწერო ქიმიდა, — ხვალ
უშენ ზესე ასდგები, მნოდოდ ქენაძი დიღხანს დაომას ჰყო
შეიძლებ. ცოტა ხელი გაქვს ნაღრმობი; ძობას-კი ერთხდ გა-
ვატრევებთ. თვალები გეღულება, დაიძინე, თუ გემინება, წა-
ვთ და და მაღაფა! — წენარად ჩასჩურჩულებდ ქიმი უკვ
საძილედ მიქალელ გამოის.

კუნძული უკავშირობით კავშირი მეორე თოთხმით, სადღარ გაბრილის დედი მართა უპატი მოსულიერ და მწერალებით არ იცოდა და რა კუნძა.

— ତୁ ରମ୍ଭେଣିତ ପିଲାମୀ, ମହିଳାଙ୍କର ନୀଳି ଦିନାଳେ, ନୀଳି ଲାଗୁଳେ
ରାତ୍ରି ଶୁଣିବା— ନୀଳି ପାଇଁରାଜୀ— ମୋହମ୍ମଦଙ୍କାର କାହାରିଲାଏ ମାରନ୍ତି,

— დამძირდე, დო, — თბილისით მიჰმართ ექიმის, —
ტევილად შეოთავ, ბაგძეს სიამისი არაური დამარისა,
პალს ქამ მოჟეოდია და სელი აქებ თხნავ ნაღრმობა. მით-
ლოდ, რა თქმა უნდა, როგორც ბაგძეს, შემინება, კასეოფ-
ია და კრომები დაჰუანტებია და ტანისმოსი გამტკრისებულია,

სხვა არაფერი, დმუროს ერწმუნეთ! აქამდის მელაპარაგეჭრად, თავის ოჯახის გარემოება მიამბო და ხწესდა, საძობაოდ ჩემს პატარა დას შობის ხე არ ექნებათ. ახლა ჩაეძინა, ეძინოს ცოტა, მოღონიერდება!

— არ შეიძლება, ბატონო, მშინარე მაჩვენოთ?! — გულა არ მოუთმინა ცოტათი დამშვიდებულ მართას.

— რატომ, მოპრძნდი, მხოლოდ, კეთევა, ურთხილად, ნე გაძლიერდებთ!

შეუძლება ქიმი მართას, რომელიც თავის თვალით დარწმუნდა, რომ მართლაც და საიმისო არაფერია და ხებლ დილით იმის ბიჭიკეთ სახლძი იქნება, თითქმის მოლად საღსაღვამათ, ნაღრმობ ხელს თუ ანგარიში არ ჩავგვდებთ.

გული დაეთვოთ ისედაც გულ-ხვილის მოხუცს, როცა მართას ოჯახის მწარე ცხოვრების ამბეჭი მოისმინა.

ქიმი ისედაც ბაჟმების მოყვარული იუო და მეტადრე კაბროს ერთგულმა თავ-განწირვამ თავახისათვის გული მეტად მოულოთ.

მტკიცებ გადასწევიტა ამ ოჯახის შეეღა.

— დღიურად მუშაობა ხელს არ მოკცემთ; წვალება ქეტია და გამოიჩენა ნაკლები. ბაჟმების მუშაობაც არ იყარების — დაიხსავება. აუცილებლივ ერთეულ დღე 6—7 საათით მუშაობას გვრ აცემას. თუნდ ეპ არ იუოს, ქუჩის გავლენა ბაჟმების საუთ კრძნობაზედ ცედად მოქმედებს: ქუჩბი ბაჟმები-კი არ ისრდება — ირყენება. ხემ რჩევა ასეთია: ჩვენს საავტომატო მრეცხავის ადგილის მოვისერხებ, თვეები 15 მან. გვქნება, ერთი თობი ბინძდ, შეძა და ნაგოთ. შენს საქმესაც გაუმდებარ, მსოფლოდ ბაჟმები მაგ ხელობას მოაშორე, სკოლაში მოუცი და გაცი დადგება.

დაბთუებ თავის საუბარი ქიმისა და წისული დაბარია: არ

უნდოდ მადლობისა და ლოცვა-კედრების გაგრძელება, მაგრავი
წრებით იქმ და უნდობი მისი განსრბება.

* * *

წინა დღეების გამეომებული ფუნფუქით თვით შობა დღეს
თოთქოს მისწერდა.

ქუჩებში სადღი ნაკლები იროვდა, კვალინი სახლებში შე-
მიტოლიუგნებ და იქ ნათესავ-ნაცნობებში მისცემოდნენ მსიარე-
ლების. რა თქმა უნდა, შობა სადღით უფრო ბავშვების უსარო-
დო, რადგან შობის სის ახორება მათი უქმეც იქმ და დღეს-
სწერებიც.

ჯერ სეირიძნად არც-კი დაბნელებულიყო, რომ ქუჩიდნ
უანჯრებში უაშშ მოსიანნდა გაღადგადებული შობის ხელი; მათ
გარშემო ბავშვები შრევლდა დახროდ-დათბაშობდნენ.

ეს ძლიბდ მოუთმენლებიშა კურ მოთმინეს და დღეს-ების
ან მოუკედეს.

გიასხავთ ძლიბდ საბჭოის კაზხედ შემომჯდარი ჩიტების
გროვდ, რომელიც კიუილ-სიფილით მოუღის საბჭოს კარის
გადების, რომ იგრიალოს და ბზები მარცვლების დაწერის
პინგა.

ასეთი მოუთმენლობა კრეისტოდთ კიდიტრიძისნთას შემა-
ბილ ბავშვებს, რომელიც ჯერ ან უმაქბდნენ ან თობები,
სადღი შობის ხე იდებ.

— გეტრებანიდან შეკისებოთ, დუქსი, რა მოროვლი ი-
ნება? — აქეზებდა შეზომლინთ დუქსის პატარა თბერიკო.

— გაძრო, აქ რომ გათბავება, მერე თქმანის წავდოთ,
არა? — შეკითხა დუქსი გაძროს.

— ჟო, ჩეუნია წავდოთ. გინდ სურც-კი მოუკედით და ას-
დაკ წაყიდეთ?

— არა, ქაჯან, უნდა ენახო, თქვენი შობის სე ზეციანი,
თუ ამათი.—დაქმო გაინახა.

დრო თუმცა ტაბატით მიღიოდა და პადლის საბო გულის
გამაწურილებულ ტაკი-ტუპს არ იძლიდა, მაინც ბაჟშები შო-
ბის სეს მიესალმნენ.

გარება სხის სიმღერისა და ფიფილ-სიყილის შემდეგ, დაკ-
რიანებ წევდა თავმომწონედ მორთულ შობის სეს და გაცხრ-
ისტს.

— ახლა ჩვენი შობის სე გაცხრცეოთ.—დაიძახა გაბრობ
და, მარჯხენა სელი თუმცა ჩამომული ჭრანდა, მარჯვენით
ბაჟშების თავიანთკენ მიერგებოდა.

მეტის-მეტ მხიარულებას შეუჩინავდი ქვრივ შხრობის ოჯა-
ხი მხიარულებით და ნეტარებით იუთ სივსკე.

ბაჟშების ზარბრი მარო მოუკენა და სისხრულით ძლიერ-
და ლაპბრაპობდა.

— მიამ იძევნი ქაბები და ვაძლები მომიტახა, იძევნი,
იძევნი. რო რადა!—უბმობდა მარო ცელქსა და დაუდებრ
თმრიკოს, რომელიც წევდან კოდორი დაქმო აქებებდა.

— იანურიდან სკოლაში ვიჟლი და მამდაშერის ვისწარ-
ლი,—ახარა გაბრობ თავის მეტობარის ვიმნაზედ შალიკოს,
რომელიც, უკვე სიმი წელიწადი, რაც სწავლობდა.

— აი, ასელი „დედა-ენა“ მიეიდა თისნ,—უჩვენა ქიმი
გაბრობ,—საბუღამულობი მაკან მიწამდა. ისეთი ქაი-ქაცია,
ისეთი ჭმილი, რომ მეტი არ მიიძლება. თურმე ცოდნა-ჭიდი
არა ჰედას, ისე დაბერუებული და ბალდები მაღიან უქარს,—
გაბრი ჭმის აუ-გარე შალიკოს.

თვითონ ქიმი გარს ბაჟშები მეტობებულენენ და ერთი
მათგანი არაკი უამიობდა, თუ ზარბრი ალექსი აქლემზედ რო-
გორ შეჯდა და დაიძახა: „მშვიდობით, ჩემი საუკარელი დედ-
მამა.“

მერე დაბაქს ფერხული და „დილიდ-დაღაძოის“ საბოლოო
რით შობის ხეს გარს უვლიდნენ.

საწეალ მართას სიხარულს ვინ ასწონდა და თვით მო-
ხეც ქიმის, ბაჟშების აღერსით გარ-შემოხვეულს, ბედნიერე-
ბის ცრემლებით თვალებზედ მოსდგომოდა.

ბედნიერი შობა გაუთვენდა ქარივ მართას ოჯახს!

3. თამჩოშვილი.

გაყაყი და მეღა.

(გერმანულით).

წმობის პირდა
 ქროის ქვის ძირდა
 იჯდ ბაჟავი, შეეზედ თბებოდა,
 მამენით მეტობრების ეუბნებოდა:
 ასეთი კარო,
 ისესი კარო,
 კავლბან ცნობილი კარო,
 სახელის კარჩენო,
 წაძღლის კარჩენო
 სხევ და სხევ ბადასს-მცენარიდგანო.
 კუიცებული მმობას,
 დიდია მაღლობას
 მე ქროს მოუფლიან უოგედ მირდებანო.
 აქ კიდევ უნდა რადაც კოქა,
 რომ ამ დროს სიდენ გამოსხდა მედა
 და უთხრა ბაჟეს: მმობილო ჩემ!
 პირებ შენ თვითონ გამოდება შედედ
 და რატომ თაქნა არ მოირჩენო?
 გასიებულსარ,
 დასწელულებულსარ,
 სახისენიდ თვალი გამოგაქოთ;

ଫିଲାମ୍ବି ମେଲାମି,
ତୁମିର ରୂପକୁମାର
ରାଜୁର ଗାନ୍ଧିରିନ୍ଦା କରିବା ତୁମିର ଦେଖିବା?
ମେଲାମି ଗାନ୍ଧିରିନ୍ଦା ରୂପକୁମାର
କେବଳକୁ, ମହିମାର ଅମ୍ବାରିନ୍ଦା;
ମେ ଦିଲାକ ପିଲାରିକୁ, କିନ୍ତୁ ଦିଲାକ ଏକିମାରିବା,
ମେଲାମି ତାଙ୍କ ପାତାରିନ୍ଦା, ତାଙ୍କ କାନ୍ଦିବା!

ଅ. ଶାନ୍ତିଶ୍ଵରାମାଣି.

ପିଲାରିନ୍ଦା ପିଲାରିନ୍ଦା

.ପିଲାରିନ୍ଦା

କବିତା ଓ ପାଠୀ.

ରାଜମଥିପଟ୍ଟମ.

(ଯୁବା ମନ୍ଦିରରେ ପ୍ରକାଶିତ, ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କ ପ୍ରକାଶନକୁ ଉପରେ)।

ମ ର ମ ଫ ମ କ ର ନ ଓ:

ର ଲ ମ.

କ ର କ ମ.

କ ର କ ମ.

ମନ୍ଦିରରେ କବିତା ପ୍ରକାଶିତ ହେଲାମୁଁ । କବିତା ପ୍ରକାଶିତ ହେଲାମୁଁ ।

୬ ୩ ୨ ୬ ୧ ୩ ୦ ୬ ୩ ୦ ୮ ୦

କବିତା ପ୍ରକାଶିତ ହେଲାମୁଁ ।

- କବିତା. ଏହା କବିତାକି କବିତାକି ରାଜମଥିପଟ୍ଟମ, ଏହା, ଏହା ଏହା
ମନ୍ଦିରରେ ହେଲାମୁଁ!
- ମନ୍ଦିର. ମନ୍ଦିରରେ ହେଲାମୁଁ, କବିତା
- କବିତା. ମନ୍ଦିରରେ ହେଲାମୁଁ, ମାମୀ.. ତାହା, କେବଳାବୁ, କେବଳିର ମଧ୍ୟ
ମନ୍ଦିରରେ ହେଲାମୁଁ, ମନ୍ଦିରରେ ହେଲାମୁଁ...
- ମନ୍ଦିର. ତାହା ହେଲାମୁଁ, ମନ୍ଦିରରେ ହେଲାମୁଁ, ମନ୍ଦିରରେ ହେଲାମୁଁ,

შენ რომ რეინის კოჭი გაქვს, ის მომენტი, მდიდრებული
კალმის ტარს მოგვიშმ, გავცვალოთ, თუ გინდა.

ნიკო. ჩემი რეინის კოჭი მაღიან მოგწონს?

ილა. მაღიან მოგწონს; ისეულ მაღიან, როგორც შენ ჩემი
კალმის ტარი მოგწონს. შე ამისთხმა კალმის ტარი
ორი მაქს და ერთს, თუ გინდა, კოჭი გაგიცვლო...

ნიკო. მაღიან კარგი იქნება, მეც სხვა კოჭები ბეჭრი მაქს,
რეინის კოჭი თუმცა ერთად ერთი მაქსი, მაგრამ არა
უძალეს-რა; ბაა, გაყიდვალოთ...

ილა. კეთილი და პატიოსანი... და ჯებ სეღო...

ნიკო. და ჯებ სეღო... (ილა კალმის ტარს იძლევს, ნიკო—რეინის კოჭს).

ს ი ნ ა მ ა რ ა ნ ა .

ნიკო და სოხო.

ნიკო. მერე, სოხო, რა ლამაზი კალმის ტარია...

სოხო. ფინ მოგცა!

ნიკო. იღამ... რეინის კოჭი გაუცემდევ...

სოხო. როგორ, ის ლამაზი რეინის კოჭი მაგაზი გაუცემდევ?

ნიკო. კალმის ტარიც ლამაზია!...

სოხო. რა სულევდი ერთიდან. რო არ შეიძლება!...

ნიკო. რათა?

სოხო. რათა და იმათა, რომ მე რეინის კოჭი ჩემს წილ
თელს და დურჯ ფანქარს მოგცემდი, და კიდე პეტ
კალმის.

ნიკო. როგორ, ერთს კოჭი, წილების და დურჯ ფანქარს
მომცემდი და კიდე პეტის კალმას?

სოხო. მაში!.. თუ გინდა მჟიდ კალაში მოგცემდი-რა!..

ნიკო. აბა, მაჩვენე მენი ფანქარი...

სოსო. (აჩვენებს) არა... შენი, რა კრიკი, ჯერ ბრწყვე მიწმორია.

ନୀତି. ପଦ୍ଧତିରେ?

სოსო. გან, გი, კალმების—არეს ქრისტი მისმამა...

ნიკო. მომენტი...

სოსო. რეინის კოში მოქავი და მოუწებ.

ნიკო. მათიან კარგი, სოება სანის მომიცადე... (გადის).

6 0 0 6 3 8 0 6 3 8 0

୬ ମୁଦ୍ରା ପତ୍ର ନଗନା.

ნიკო. იღებ, ჩემი რეციტის კოჭი უგანდა დამიბრუნებ... ამა, ად
შენი კალმის ტარი, დაიტვი, აღარ მინდე...

ଓল্লা. ৰହ, ৰହ উঞ্চি? ৰହ, ৰହ, ৰହ ।

ნიკო. არა-კი არა, უნდა მომ(ც).

ଓল্লা. বুর কাহিজেবলোগত... কৃষি রচনাবলো মিথেয়?

ନେତ୍ର. ମୁଁ ଶ୍ରୀତାଳିକ ରୂପିନୀଙ୍କ ପ୍ରକଟି ନିର୍ମଳାଦର୍ଶନ ରହିଛି ମହିନାରେ।

ଓলা. রেঙ্গুন... তাও স্বেচ্ছা স্বেচ্ছা ফোঁড়িব।

ნიკო. ოუ ეგრევა, აბა, მამ, დამიმტკიცა...

ନେତା । ଏହା, କ୍ଷେତ୍ର ନିଜର, ଶ୍ରୀରାମଙ୍କିରଣଙ୍କ ପାଦରେ ଅନ୍ତର୍ମାଲାରୁ
ରୂପ ଅନ୍ତର୍ମାଲାରୁ ରାମ ପାଦରେ ଅନ୍ତର୍ମାଲାରୁ । ଶିଥିରୁ ଆମେ
ଏହାର ମୁଖ୍ୟମ ପାଦରେ ଅନ୍ତର୍ମାଲାରୁ—(ନିଜର
ପାଦରେ ଗାନ୍ଧାରିରଙ୍କୁ, ପାଦରେ ଦୁର୍ଗାରଙ୍କୁ ଓ ପାଦରେ
ଶରୀରର ପାଦରେ) ।

(ତୃତୀୟ).

გიორგი ჭაბედარი.

თოვლის გორა.

ტქანის ამხანძებით ქიტუმრნენ: სახდრო, გორგი და მაღიკო. უნდოდათ თოვლის გორგით გამოიყენებინდთ. მეუღლენენ ნიბბებით თოვლის ქრთ ბლავის მეუროვების. დაინახ მამამ და მიუიდა მისამეუღლებლაბდ.— იზრდება თოვლის გროვ და იზრდება. მაღიან კორ იქნება. ქრთ დღეს ჰქონ გამოიყენეს გამოიყენება. მეორე და მესამე დღესაც მიდიოდნენ თოვლის გორგისათვის სამუშაოდ. გააგეთეს თოვლის დიდი გარდა, დატეპენეს ფეხებით და წერდა გადასხეს. წელისძგნს ამ გორგის გადატეპენა ეინული. თიდეს ბავშვებმა დევანის ციცქაბ და ჩასრიცდოდნენ ძირს.

რა გარება სრიბლი! ციცქაბ მისრიალებუნ ჯგურ ნელ-ნელი, მერე უფრო და უფრო ჩქარა. სან-და-სან, როცა მისრიალებუნ, გადატერიალებიან და ბავშვები ჩაცვიალებიან თოვლის; არა უმაფორა, თოვლი რსილდა, არას იტეპენენ. მსოფლოდ თოვლის ამიტან გალებიან, ხარსარებუნ, კვირიან. აიღებუნ ციცქაბს და ისევ ბათონებუნ გორგეს და ისევ ჩაცურდებან. უკან, რა მშენიდვებან!

შ ა რ ა დ ა.

მა კაი ბიჭი იქნები,
 თუ გამოიცნობ აძლია:
 სიტუაცის პირველი ნაწილი—
 რა ხედაც ირჩეამ ქამარია;
 მეორე — საღმე თუ კი საჭირ,
 მოასი, ანუ ასეთ საფალია,
 მოყლი-კი თორმეტი მმაა,
 თორმეტზეთ ძღიან დავასია!

რ ე ბ უ ს ი.

მო

8 "

"

მ ე
3 "

80-23 № ၃၀ მოთავსებულ გამოცემის და რიცხვის აღნეა:

- 1) ქალამანი, წინდ და ფეხი. 2) ცეცხლი, ნაცარი და მარმლი. 3) ობობა.

ეცდეთ—იუმნეთ ბაჭჭებთ, ერთგული ღვდა-ენისა.

რედაქტორი: ნინო ნაერშიძე. გამომცემელი: თ. პ. ი. თუმანიშვილი.

„განათლება“

1912 წლის იანვრიდან ეურნალი „განათლება“ გამოვა ყოველთვის შეა რიცხვებში გარდა ზაფხულის ორის თვისა. ეურნალის მიზანია ხელი შეუწყოს სწავლა-განათლების საქმეს ჩეკნებურს სკოლებში და ოჯახებში. ეურნალი აწვდის მკითხველებს საკითხებ მასალის, როგორც სწავლა-განათლების შესახებ, აგრძელებს მეცნიერების სხვა და სხვა დარგებისა და სიტყვა-კაზმულ მწერლობიდან. ეურნალი გამოვა დასურათებული.

ამ ეპიდ „გრძნობაში“ ერთად ერთი თვიური უურნალის ქართულ ენაზე და შეიტავს სხვა და სხვაგვარ საკმაო საკითხებ მასალის და თვიურის უურნალის ყველა განყოფილებას.

ქურნალი „განათლება“ შედარებით ითვის გამოცემა და კველასათვის ხელმისაწვდომი, ხელის მომწერთათვის წლიურად ღირს სამი მანეთი და ათი შაშქი (3 მან. ას კ.), ნახევარი წლით 10 რი მანეთი 2 გ.); მხოლოდ სოფლის მასწავლებლებს და სასოფლო სამკითხველებს ქურნალი დაეთმობათ 10 მანეთად და ათ შაშქად (2 გ. 50 კ.); საზღვარ გარეთ ქურნალი ელიტება 5 მანეთი.

რედაქცია სოხოვს ხელის მომწერლებს დროშე დაიკვეთონ კურნალი.

1912 წლის იანვრიდან უურნალი ნისიად არავის გაეგზავნება.

Թիֆլիսի Դաշնակութեան գործադրութեան համար: Տիֆլիս Դворянская Грузинская
Гимназія Л. Г. Бонцвадзе.

საქართველოს კულტურული მუზეუმი

四庫全書

ବିଜୟ ପାତ୍ର କାଳିମାନ ଶିଖିଲା ।

12 ပို့ခိုး 3 များရှိ မြေတွဒနေသံကဲ့ 24 ပို့ခိုး 3 များ
အကျိုး ဖြစ်သလ မြေတွဒနေသံကဲ့ မြေတွဒနေသံကဲ့ 36 ပို့ခိုး 5 များ

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ୍—୩ ଜନ୍ମପାଦ